

Sygn. akt IV U 1652/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Radaszkiewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Irena Prokopczuk

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2017 r. w Olsztynie

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 26 sierpnia 2016 r. nr (...) - (...)

o d d a l a o d w o ł a n i e

SSO Dorota Radaszkiewicz

Sygn. akt: IV U 1652/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 sierpnia 2016 r., Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2016.963 ze zm.), w związku z art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U.2012.1551.), odmówił T. S. umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za okresy i w kwotach wskazanych w jej treści.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że według danych systemu informatycznego ZUS, na koncie rozliczeniowym skarżącego wbrew wymogom cyt. ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. (nazywanej dalej ustawą abolicyjną), widnieją na dzień 4 lipca 2016 r. należności niepodlegające umorzeniu. W konsekwencji Zakład mając na uwadze treść art. 1 ust. 13 pkt 2 oraz art. 1 ust. 10 wskazanej ustawy, zobowiązany był wydać decyzję o odmowie umorzenia należności z tytułu składek.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył T. S., którego pełnomocnik wniósł o jej „uchylenie” i uznanie, że złożony wniosek o rozłożenie na raty z dnia 9 maja 2016 r. dotyczy całości składek niepodlegających umorzeniu, ewentualnie domagał się uchylenia w całości wydanej decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie art. 1 ust. 2 pkt 1 i 2 w związku z art. 1 ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz naruszenie zasady postępowania administracyjnego o jakiej mowa w art. 7 k.p.a. W uzasadnieniu pełnomocnik szeroko argumentował swoje stanowisko. Wskazał, że w jego ocenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dopełnił swoich obowiązków i w decyzji z dnia 29 maja 2015 r. nie wymienił szczegółowo wykazu nieopłaconych składek. W konsekwencji ubezpieczony we wniosku o rozłożenie na raty należności z tytułu nieopłaconych składek z dnia 9 maja 2016 r. – nie był w stanie sprecyzować wysokości istniejących zaległości. Zwrócił uwagę, że błąd popełniony w formularzu wniosku nie może prowadzić do negatywnego rozstrzygnięcia sprawy. Podkreślił, że wnioskodawca działał w przeświadczeniu o poprawności swoich posunięć. W konsekwencji skarżący wypełnił wszystkie warunki potrzebne do umorzenia zaległych wobec ZUS należności wskazanych ustawą abolicyjną. W załączeniu przedłożył dokumenty potwierdzające powyższe okoliczności (k -11-21 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. domagał się jego oddalenia wskazując, że w świetle ustalonych okoliczności zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Organ podnosił, że ubezpieczony w dniu 9 stycznia 2015 r. wystąpił do ZUS z wnioskiem o umorzenie nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenia : emerytalne, rentowe i wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy, do których opłacania był zobowiązany z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

W dniu 29 maja 2015 r. Zakład wydał decyzję Nr (...) (...) określającą należności podlegające umorzeniu oraz warunki ich umorzenia. Wymieniona decyzja, doręczona wnioskodawcy, stała się prawomocna z dniem 4 lipca 2015 r.

W wyniku postępowania wyjaśniającego Zakład ustalił, że na dzień 4 lipca 2016 r. na koncie rozliczeniowym płatnika, widniały należności z tytułu składek niepodlegające umorzeniu. W tym stanie rzeczy, ZUS zobligowany był do wydania zaskarżonej decyzji z dnia 26 sierpnia 2016 r. o odmowie umorzenia należności składkowych objętych ustawą abolicyjną. Wnioskodawca bowiem po upływie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji z dnia 29 maja 2015 r. wbrew przepisom ustawy abolicyjnej, posiadał na koncie należności składkowe niepodlegające umorzeniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek T. S., działający pod firmą Usługi Budowlane (...), (...), (...)-(...) B., w dniu 9 stycznia 2015 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniosek o umorzenie nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenia : emerytalne, rentowe i wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy, do których opłacania był zobowiązany z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

(dowód: wniosek –k –1, plik –I akt umorzeniowych ZUS.)

Organ rentowy podjął w tym zakresie postępowanie wyjaśniające ustalając, że prowadzona przez odwołującego działalność gospodarcza została wykreślona z ewidencji działalności gospodarczej z dniem 15 września 2014 r. Według złożonego wniosku, T. S. zlikwidował działalność z dniem 12 lipca 2012 r.

Pismem z dnia 28 kwietnia 2015 r. wnioskodawca został poinformowany, że Zakład zakończył postępowanie dowodowe w sprawie wydania decyzji określającej warunki umorzenia na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Skarżący został zawiadomiony, że w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszej korespondencji, ma możliwość zapoznania się aktami sprawy w ZUS.

(dowód: pismo wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k - 4 i 5, plik – I akt ZUS.)

W dniu 29 maja 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję o warunkach umorzenia Nr (...)(...), którą określił, że według stanu na dzień 9 stycznia 2015 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne - za okres od 09.2007 r. do 01.2008 r., od 08.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 10.346,87 zł, w tym z tytułu:

składek - 5.836,91 zł,

odsetek - 4.430,76 zł,

kosztów upomnienia - 79,20 zł,

b) ubezpieczenie zdrowotne - za okres od 09.2007 r. do 01.2008 r., od 08.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 4.380,69 zł, w tym z tytułu:

składek - 2.450,11 zł,

odsetek - 1.851,38 zł,

kosztów upomnienia - 79,20 zł,

c) Fundusz Pracy - za okres od 09.2007 r. do 01.2008 r., od 08.2008 r. do 02.2009 r. w łącznej kwocie 957,08 zł, w tym z tytułu:

składek - 500,57 zł,

odsetek - 377,31 zł,

kosztów upomnienia - 79,20 zł.

Organ rentowy wskazał, że warunkiem umorzenia należności składkowych jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.Dz.U.2016.963 ze zm.).

ZUS zwrócił przy tym uwagę, że w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty lub zostanie odroczone termin ich płatności, - warunek, o którym mowa w art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

W treści decyzji organ rentowy stwierdził również, że na dzień złożenia wniosku o umorzenie, na koncie rozliczeniowym płatnika figuruje zadłużenie z tytułu składek niepodlegających umorzeniu.

(dowód: decyzja o warunkach umorzenia wraz z potwierdzeniem odbioru – k- 6-8, plik-I akt ZUS.)

T. S. nie złożył odwołania od wymienionej decyzji, która stała się prawomocna z dniem 4 lipca 2016 r.

W piśmie z dnia 1 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. skierował do wnioskodawcy informację, że w myśl art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej, warunkiem umorzenia należności jest opłacenie wszystkich zaległości niepodlegających umorzeniu, w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia składek, lub zawarcie w tym terminie umowy o rozłożeniu na raty lub o odroczeniu terminu ich płatności. Ponadto, organ wskazał imiennie pracownika ZUS (wraz z numerem telefonu) odpowiedzialnego za udzielenie wnioskodawcy informacji o kwocie należności niepodlegających umorzeniu.

(dowód: pismo ZUS z dnia 1 września 2015 r. – k – 9, plik-I akt ZUS.)

Następnie pismem z dnia 28 lipca 2016 r. T. S. został poinformowany, że Zakład zakończył postępowanie dowodowe w sprawie wniosku o umorzenie należności składkowych na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Skarżący został także zawiadomiony, że przed dniem wydania decyzji, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszej korespondencji, ma możliwość zapoznania się aktami sprawy w ZUS.

(dowód: pismo ZUS z dnia 28 lipca 2016 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k – 10-11, plik-I akt ZUS.)

W dniu 26 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję, którą w oparciu o przepis art. 1 ust. 13 pkt 2 odmówił T. S. umorzenia należności z tytułu składek z uwagi na fakt, iż na jego koncie rozliczeniowym na dzień 4 lipca 2016 r. nadal figurowały należności niepodlegające umorzeniu.

(dowód: zaskarżona decyzja wraz z dowodem doręczenia – k – 12-14, plik – I akt ZUS.)

Według ZUS, należności płatnika niepodlegające umorzeniu na dzień 4 lipca 2016 r., to jest na dzień uprawomocnienia decyzji o warunkach umorzenia z dnia 29 maja 2015 r., wynosiły:

- na FUS – 10.957,94 zł, odsetki – 8.163 zł,
- na FUZ – 4.398,60 zł, odsetki – 3.213,00 zł,
- na FPiFGŚP – 969,28 zł, odsetki – 720,00 zł,

Z kolei odsetki liczone na dzień wydania zaskarżonej decyzji, to jest na dzień 26 sierpnia 2016 r. wynosiły:

- na FUS – 8.292,00 zł,
- na FUZ – 3.265,00 zł,
- na FPiFGŚP – 730,00 zł,

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotę niniejszego procesu stanowiło ustalenie, czy organ rentowy zaskarżoną decyzją zasadnie odmówił ubezpieczonemu umorzenia należności z tytułu składek na poszczególne ubezpieczenia za wskazane okresy, których wysokość wraz z odsetkami i kosztami upomnień zostały określone w wydanej decyzji o warunkach umorzenia z dnia 29 maja 2015 r., Nr (...) (...) na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej.

Bezspornym w niniejszej sprawie był fakt wystąpienia przez T. S. z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek i wydanie w tym zakresie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji o warunkach umorzenia w dniu 29 maja 2015 r.

Decyzja ta wydana została w oparciu o przepisy ustawy abolicyjnej, która weszła w życie w dniu 15 stycznia 2013 r. i obowiązywała do dnia 15 stycznia 2015 r. Powyższa regulacja miała charakter okresowy i służyła zniwelowaniu zaległości składkowych w ZUS, posiadanych przez przedsiębiorców prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (przed dniem 1 września 2012 r.) i podlegających z tego tytułu ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od stycznia 1999 r. do lutego 2009 r.

Zgodnie z art. 1 ust.1 cyt. ustawy abolicyjnej, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności

i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji - umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Przy czym, warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana była osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego (art.10 ust.10 ustawy).

Wymienione powyżej należności, zgodnie z treścią art. 10 ust. 11 ustawy, niepodlegające umorzeniu - podlegały spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia.

W rozpoznawanej sprawie decyzja z dnia 29 maja 2015 r. Nr (...)(...), określająca warunki umorzenia składek na poszczególne ubezpieczenia, uprawomocniła się z dniem 4 lipca 2015 r. Zatem wnioskodawca był zobligowany uregulować wszystkie należności niepodlegające umorzeniu, w terminie 12- miesięcznym, o jakim stanowił art. 10 ust. 10 cyt. ustawy.

Z kolei organ rentowy, w myśl art. 10 ust. 13 pkt 1 i 2 ustawy abolicyjnej zobowiązany był po rozpatrzeniu wniosku, do wydania decyzji o umorzeniu należności - po spełnieniu warunków do ich umorzenia, o których mowa w ust. 10 lub też do wydania decyzji o odmowie umorzenia należności - w przypadku niespełnienia wymienionych warunków.

W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw prawnych do zmiany zaskarżonej decyzji i uwzględnienia odwołania skarżącego. Powyższe wynika z analizy całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych mając na uwadze okoliczność, że na koncie rozliczeniowym wnioskodawcy na dzień 4 lipca 2016 r. zostały ujawnione należności niepodlegające umorzeniu – zmuszony był wydać decyzję o odmowie umorzenia należności z tytułu składek.

Skoro wnioskodawca zamierzał skorzystać z dobrodziejstwa ustawy abolicyjnej, to jego rzeczą było dokonanie wpłat w wyznaczonym terminie, w odpowiedniej wysokości wraz z należnymi odsetkami na datę ostatecznej wpłaty. Winien był dolożyć należytej staranności w tym względzie i osobiście, czy telefonicznie upewnić się jeszcze w ZUS po wydaniu decyzji z dnia 29 maja 2015 r., a przed datą 4 lipca 2016 r. (to jest przed upływem 12 miesięcy od jej uprawomocnienia), jakie należności niepodlegające umorzeniu, nie są uregulowane. Wówczas to, miałby pewność o kwotach tychże składek. Tym bardziej, że organ w piśmie z dnia 1 września 2015 r., kierowanym do wnioskodawcy, wskazał między innymi dane kontaktowe pracownika ZUS, który był wyznaczony do prowadzenia jego sprawy. Jednak ubezpieczony nie wykazał inicjatywy w tym zakresie.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że skarżący mógł również złożyć odwołanie od decyzji o warunkach umorzenia z dnia 29 maja 2015 r., w terminie wskazanym w zawartym w niej pouczeniu, jeśli nie zgadzał się z jej treścią.

Literalne brzmienie przepisu art. 10 ust. 10 pkt 2 ustawy abolicyjnej nie nasuwa żadnych wątpliwości. Bezwzględnym warunkiem wydania decyzji o umorzeniu należności składkowych - jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji o umorzeniu - niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także

kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Skoro więc ZUS ustalił, że na koncie wnioskodawcy widnieją nadal na dzień 4 lipca 2016 r. należności niepodlegające umorzeniu - to w świetle art. 1 ust. 13 pkt 2 cyt. ustawy abolicyjnej, zobowiązany był do wydania zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie T. S. jako niezasadne.

/-/ SSO Dorota Radaszkiewicz